

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Банківська аналітика та хеджування ризиків»

Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність:	<u>072-«Фінанси, банківська справа та страхування».</u>
Освітня програма:	<u>доктор філософії</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2021-2022 н.р., семестр 1</u>
Курс (рік навчання)	<u>2</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>вибіркова</u>

Лектор курсу	Сергій Колотуха
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/kolotuha-sergij-mikolajovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	sergejkolotuha@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/login/change_password.php

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	➤ систематизація та поглиблення теоретичних знань, а також набуття практичних навичок щодо застосування аналітичного інструментарію дослідження монетарної сфери, вивчення теорії і практики хеджування ризиків, формування логіки та основних засад ризик-орієнтованого управління фінансово-банківськими установами
Завдання курсу	А) змістового характеру: - сформувати у аспірантів розуміння сутності новітньої парадигми банківської аналітики в умовах глобального економічного розвитку; - озброїти аспірантів знаннями щодо хеджування ризиків; Б) науково-теоретичного характеру: - навчити шукати необхідну інформацію, обробляти її та використовувати для обґрунтування управлінських рішень; - навчити аспірантів давати аналітичну оцінку макроекономічним процесам та явищам, які відбуваються в глобальному середовищі; - сформувати навички узагальнення, систематизації, уточнення для розробки системи аналітичних індикаторів та створення інформаційної бази у відповідності до потреб дослідження; - навчити аналізувати, узагальнювати теоретико-методологічні підходи дослідження стану та

	динаміки фінансових ринків: валютного, грошово-кредитного, капіталів, ринку деривативів; • сформувані у аспірантів уявлення про еволюцію концепцій ризик-менеджменту; В) методичного характеру: • допомогти оволодіти сучасними методами та інструментарієм прогнозування ринкової кон'юнктури та хеджування ризиків; • навчити принципам диференціації методичного забезпечення банківської аналітики у відповідності до потреб дослідження; • навчити будувати доказову аналітичну базу, на якій ґрунтуються міркування та висновки щодо об'єкту наукового дослідження; • навчити аналізувати інформацію, прогнозувати та робити управлінські рішення у турбулентному глобальному середовищі в залежності від поставленої мети дослідження; • навчити кількісно оцінювати фінансові ризики, оперувати міжнародними статистичними та обліково-аналітичними базами даних; робити відповідні управлінські висновки; • сформувані у аспірантів навички наукового обґрунтування, удосконалення та розвитку методичних підходів до аналітичного обґрунтування управлінських рішень, висновків та суджень; • допомогти усвідомити логіку і механізми хеджування ризиків; Г) практичного характеру: • сформувані вміння використовувати одержані знання у науково-дослідній діяльності аспірантів та оперувати міжнародними статистичними та обліково-аналітичними базами даних; • розвинути навички виконання емпіричної апробації та візуальної інтерпретації розроблених економіко-статистичних моделей та аналітичних показників; • сприяти опануванню навичок проведення комплексного аналітичного дослідження фінансових ринків та фінансових ризиків та прийняття управлінських рішень за результатами проведеного статистичного дослідження.
Компетентності	У процесі вивчення дисципліни «Банківська аналітика та хеджування ризиків» у здобувачів PhD формуються такі компетентності: глобальні компетентності: ■ знання особливостей і тенденцій сучасного розвитку фінансових ринків, інноваційних підходів введення банківського бізнесу; ■ вміння проводити дослідження сучасних тенденцій фінансового забезпечення банківської діяльності на інтегрованих фінансових ринках; ■ критично мислити та генерувати креативні ідеї щодо інноваційних інструментів хеджування фінансових ризиків та вирішувати важливі проблеми підвищення достовірності аналітичних дослідження; ■ обізнаність і поважне ставлення до особливостей взаємозв'язку та функціонування фінансових ринків та концепцій хеджування з урахуванням специфіки ризиків. загальні системні компетентності: ■ здатність до навчання та самоосвіти з питань банківської аналітики; ■ формування дослідницьких навичок та умінь у сфері аналітичних досліджень при роботі з різними базами даних та модельним апаратом; ■ уміння креативного вироблення ідей щодо застосування економіко-математичного та статистичного інструментарію для проведення досліджень тенденцій розвитку та прогнозування динаміки фінансового ринку, його складових; ■ формування навичок критичного мислення з питань ризик-орієнтованого управління банківською діяльністю; ■ здатність працювати самостійно; ■ ініціативність, бажання досягти успіху на основі високої якості роботи; ■ навички планування навчальної та дослідницької роботи; ключові міжособистісні компетентності: ■ навички міжособистісних комунікацій, ■ формування навичок командної роботи, ■ позитивне ставлення до оточуючих і трудова етика, ■ здатність до критики і самокритики.

Програмні результати навчання	В результаті вивчення дисципліни «Банківська аналітика та хеджування ризиків» здобувачі PhD повинні: ПРН3. Досконало володіти загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосовувати її у професійній, дослідницькій, науковій та педагогічній діяльності. ПРН4. Самостійно здійснювати пошук, обробку, систематизацію, класифікацію та аналіз професійної і наукової інформації з різноманітних джерел. ПРН6. Виконувати наукові дослідження та представляти їх результати, керуючись етичними міркуваннями, академічною доброчесністю та захистом прав інтелектуальної власності. ПРН7. Здійснювати аналіз, формувати оцінку та порівнювати різноманітні теорії, концепції та підходи з предметної сфери наукового дослідження. ПРН9. Розраховувати прогнози та моделювати явища й процеси у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
--------------------------------------	---

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
Тема 1. Банківська аналітика в сучасних економічних дослідженнях	1/-	Предмет банківської аналітики. Необхідність аналітичного дослідження діяльності банків на фінансовому ринку як багатогранного суспільного явища. Специфіка дослідження їх суспільного призначення й засад функціонування. Адаптація поглядів вчених різних шкіл до сучасних умов функціонування економіки та фінансової системи. Категоріальний та понятійний апарат фінансової науки як основа чіткого й повноцінного дослідження фінансових явищ. Методологія банківської аналітики. Особливості наукових концепцій аналітичних досліджень. Аналітичні процедури та методи аналізу даних. Види та напрями кон'юнктурного аналізу фінансових ринків. Класифікація напрямків дослідження. Загальна характеристика фундаментального і технічного аналізу, як основних методів дослідження. Методи узагальнення, аналізу та представлення статистичної інформації. Засади та принципи формування часових фінансових рядів у якості доказової аналітичної бази. Джерела статистичної фінансово-банківської інформації та правила їх використання. Необхідність та послідовність забезпечення репрезентативності аналітичних даних для обґрунтованості та реальності відповідних висновків та пропозицій. Індексний метод вимірювання стану економіки. Статистичні методи вивчення	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу наукових підходів щодо сутності банківської аналітики. Повідомлення та реферати.	5

		причинно-наслідкового механізму формування варіації та динаміки соціально-економічних явищ і процесів, у моніторингу кон'юнктури фінансового ринку. Методи статистичної обробки даних. Рейтинговий підхід до оцінки суб'єктів, фінансових інструментів та ринків ринку як основа для прийняття рішень. Види та правила формування рейтингів та ренкінгів. Основні світові рейтингові агентства. Методи дослідження кон'юнктури ринку. Джерела інформації та моніторинг кон'юнктури ринку. Формування оглядів роботи ринку. Моделювання та прогнозування в економічному дослідженні. Види статистичних моделей динаміки та прогнозу. Методологічні засади використання статистичних моделей для діагностики стану об'єктів дослідження, для прогнозування та прийняття обґрунтованих висновків. Моделювання та короткострокове прогнозування динамічних процесів та сезонних коливань. Структурне моделювання складних кореляційних взаємозв'язків. Модельний ризик. Сутність та види. Вплив на результати діяльності фінансових установ.		
Тема 2. Фундаментальний аналіз монетарної сфери	1/-	Місце фундаментального аналізу в системі методів наукового пізнання. Основні засади та рівні фундаментального аналізу (ФА). Призначення і принципи ФА. Фундаментальні фактори, що вивчає ФА. Причини та наслідки. Випадкові та неочікувані. Політичні фактори. Очікування і плітки. Індикатори та ринок. Вплив новин. Гіпотеза ефективного ринку. Джерела інформації для проведення фундаментального аналізу. Економічний рост та економічне зростання. Фактори економічного росту. Сучасні тенденції економічного росту у США, Європі та Азії. Монетарна сфера як динамічна складова економіки, що залежить від механізмів попиту та пропозиції на гроші. Фундаментальний аналіз на макро- та мікрорівні, його роль в оцінці	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу наукових підходів щодо сутності монетарної сфери. Розв'язок задач,повідомлення та реферати.	5

		кон'юнктури фінансового ринку та виявленні співвідношення між фінансовою теорією і практикою. Сутність та класифікація ринкових індикаторів фундаментальних досліджень. Характеристика ринкових індикаторів та їх вплив на окремі сегменти фінансового ринку. Фінансові коефіцієнти та показники на мікрорівні. Необхідність постійного розвитку й удосконалення системи ринкових індикаторів, фінансових коефіцієнтів та показників у контексті динамічності розвитку економіки та фінансових відносин. Показники росту економіки: ВВП та ВНП, національний дохід. Платіжний та торговий баланси. Монетарні індикатори та процентні ставки. Індикатори ринку праці та інфляції. Індикатори зайнятості. Індикатори інфляції. Індекс цін на споживчі товари (CPI) та індекс цін виробників (PPI). Індикатори промислового сектору та ділового клімату. Індекси ділового клімату. Індекси ISM США. Японський індикатор Tankan. Британський індикатор CBI. Індикатори споживчого попиту: Роздрібна торгівля. Retail sales Індикатори продажу автомобілів. Замовлення на товари тривалого використання (Durable Goods Order). Особисті доходи та витрати. Житлове будівництво та ринок житла. Житлове будівництво та економічний цикл. Індикатори настрою споживачів: Індекси настрою споживачів Університету Мічигана. Індекси впевненості споживача та витрати на товари тривалого використання. Conference Board. Індекс довіри споживачів. Еволюція індикаторів. Пошук інформації. Аналітика окремих складових фінансових ринків. Поняття, структура та інструменти окремих сегментів фінансового ринку. Структурні та неструктурні прийоми аналізу грошово-кредитного ринку. Загальні засади аналізу діяльності банку. Концентрація та консолідація банківського капіталу. Методи оцінки концентрації та конкуренції. Реструктуризація банківської системи. Злиття та поглинання. Оцінювання рівня конкуренції на фінансовому ринку		
--	--	---	--	--

Тема 3. Інструментарій прогнозування інфляції, процентних ставок та валютних курсів	2/2	Економічна сутність та організаційна структура грошового ринку. Монетарна та валютна політики України в умовах турбулентної економіки та волатильних фінансових ринків в забезпечені економічного зростання. Трансмісійний механізм. Процентний канал, канали обмінного курсу та інфляційних очікувань. Режими та інструменти антиінфляційного таргетування. Цінова стабільність як індикатор сталого економічного зростання. Інфляція та її види та детермінанти. Індикатори інфляції. Індекс цін на споживчі товари (CPI) та індекс цін виробників (PPI). Індекси цін та економічний цикл. Еволюція індикаторів. Пошук інформації. Інтерпретація та використання. Управління інфляцією. Дефляція. Взаємозв'язок інфляції, процентних ставок та валютного курсу. Шок пропозиції. Прогнозування інфляції. Процентна ставка – ключовий інструмент антиінфляційного таргетування. Індикатори процентних ставок. Вплив процентної ставки на інфляцію. Види процентних ставок. Банківські процентні ставки та процентні ставки за державними цінними паперами. Теоретичне підґрунтя та методичні засади монетарного регулювання процентних ставок на грошовому ринку. Вплив процентної політики на вартість фінансових активів. Місце валютного ринку в сучасній глобальній економіці. Біржовий та позабіржовий ринок. Валютні курси та їх види. Валютні операції (конверсійні, депозитні операції, залучення та розміщення коштів). Тригери, канали та шоки впливу валютного курсу на економіку. Ефект переносу змін курсу на інфляцію за Фарина. Сутність, причини і наслідки доларизації банківського сектору. Індикатори доларизації економіки. Динаміка рівня доларизації в Україні. Потреба у зниженні рівня доларизації в секторі.	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу наукових підходів щодо сутності інфляції та валютних курсів. Розв'язок задач,повідомлення та реферати.	5
Тема 4. Фінансові ризики та	1/2	Концептуальні засади ризик-менеджменту. Ризик як економічна	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення	5

<i>аналітичний інструментарій їх оцінювання</i>		категорія. Джерела виникнення ризиків в фінансово-банківській сфері. Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків. Зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) ризики суб'єктів фінансового ринку. Кількісні (квантифіковані) та якісні (неквантифіковані) ризики. Цінові та нецінові ризики. Портфельний ризик. Системний (ринковий) та несистемний (власний) ризики. Взаємозв'язок фінансових ризиків. Мета та завдання ризик-менеджменту у фінансово-банківській діяльності. Вплив ризиків на фінансові результати діяльності суб'єктів фінансового ринку. Взаємозв'язок ризику та прибутку. Передбачувані та не передбачувані збитки від реалізації фінансових ризиків. Конфлікт завдань між необхідністю отримання достатнього прибутку та мінімізацією ризиків. Процес управління фінансовими ризиками: принципи, правила, етапи. Ідентифікація, оцінка, аналіз, прогнозування, організація, моніторинг, контроль фінансових ризиків. Інструментарій прогнозування та оцінювання фінансових ризиків. Математичні та аналітичні методи оцінювання фінансових ризиків. Класифікація методів управління ризиками. Підвищення ефективності ризик-менеджменту на основі прогнозування динаміки фінансових ринків. Способи виявлення та ідентифікації ризиків фінансових установ. Об'єктивні та суб'єктивні методи ідентифікації ризиків. Діагностика та аналіз причин наявних загроз. Побудова карти ризиків. Якісна оцінка ризиків фінансових установ. Методи кількісної оцінки ризиків фінансових установ. Допустимий, критичний та катастрофічний рівень ризику в діяльності фінансових установ. Оцінювання ризиків фінансових установ. Показники оцінки ризиків фінансових установ. Аналітичні показники та коефіцієнти ризикованості. Статистичні показники ризикованості: «альфа» коефіцієнт, «бета» коефіцієнт, «гама» коефіцієнт, коефіцієнт кореляції, стандартне відхилення. Загальна характеристика методів	аналізу наукових підходів щодо сутності фінансових ризиків. Розв'язок задач,повідомлення та реферати.	
--	--	---	--	--

		оцінювання ризиків фінансових установ. Статистичні методи вимірювання ризиків. Використання методів теорії ймовірностей для оцінки ризиків. Теорія портфеля Г. Марковіца. Цінова модель ринку капіталів (CAPM) В. Шарпа. Безризикова ставка дохідності. Лінія ринку капіталів. Прогнозування ризиків. Методи прогнозування ринкових індикаторів. Методи обчислення фондових індексів. Прогнозування динаміки валютних курсів. VaR-методологія. Методи прогнозування процентних ставок.		
Тема 5. Аналітика дослідження економічних циклів та системних ризиків	2/2	Поняття економічного циклу. Причини циклічних коливань. Концепції циклів. Види циклів. Індикатори дослідження та прогнозування циклічних коливань. Індикатори ділового циклу: індекси випереджаючих індикаторів, таких що запізнюються та індикатори збігу. Еволюція індикаторів. Пошук інформації. Інтерпретація та використання. Кон'юнктурні дослідження попиту та пропозиції. Співвідношення попиту та пропозиції на окремих фазах економічного циклу. Основні причини економічних циклів. Основні групи індикаторів за природою індикаторів: проциклічні та протициклічні. Циклічний ризик. Кредитний цикл. Фази кредитного циклу. Індикатори кредитного циклу. Перекредитування і недокредитування економіки. Проблема зростання споживчого кредитування. Адекватність банківського капіталу - захисний буфер від кредитних криз. Сутність поняття «системний ризик» та джерела його виникнення. Взаємопов'язаність системного ризику з іншими фінансовими ризиками. Системний і систематичний ризик. Циклічний та структурний ризик. Форми системного ризику. Системні події. Тригери системного ризику, шоки та механізми їх підсилення. Підходи та методи виміру системного ризику. Необхідність макропруденційного аналізу системних ризиків. Індикатори фінансової стійкості банківського сектору. Макроекономічні індикатори. Банківські індикатори. Ринкові (market-based) індикатори. Якісні показники	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу наукових підходів щодо сутності аналізу економічних циклів. Розв'язок задач, повідомлення та реферати.	5

		фінансової стійкості банків (якість активів, умови кредитування, стандарти андеррайтингу). Композитні індекси фінансової стійкості банків. Ознаки нестабільності банківської системи. Джерела інформації для аналізу системного ризику. Звіт про фінансову стабільність. Результати стрес-тестування. Огляд банківського сектору. Опитування про системні ризики. Джерела статистичної інформації банківської системи. Міжнародні та національні провайдери відкритих даних. Системна банківська криза як результат реалізації системного ризику. Емпіричний аналіз ризиків та фінансової стійкості банківського сектору. Індикатори системної кризи. Рівень дефолтів. Методи аналітичного огляду банківської системи. Методи оцінювання системного ризику банківської діяльності. Причини системних криз. Типи системних банківських криз. Кредитна криза. Валютна криза. Суверенна криза. Банківська паніка і набіги на банки. Макропруденційна політика та системний ризик. Принципи макропруденційної політики. Зміст та інструменти. Методи абсорбації негативного впливу системного ризику на діяльність фінансових установ. Захисна функція капіталу в контексті мінімізації системного ризику. Інструменти ліквідності. Секторальні інструменти. Контрциклічні та структурні інструменти. SREP (supervisory review and evaluation process). Інструменти моніторингу системного ризику.		
Тема 6. Управління активами на глобальних фінансових ринках та його аналітичне забезпечення	2/1	. Наукові підходи до аналізу та прогнозування цінової динаміки інтегрованих фінансових ринків. Традиційний та математичний інструментарій та їх роль у прогнозуванні цінової динаміки активів. Традиційний підхід (фундаментальний, технічний та інтуїтивний) як метод розробки фінансової теорії на основі дослідження глибинних сутнісних характеристик фінансових явищ і процесів та спосіб формування	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу фінансового ринку. Розв'язок задач, повідомлення та реферати.	5

		інвестиційних стратегій. Переваги та обмеження традиційних методів. Визначення на основі математичного методу відповідних правил та параметрів управління активами. Портфельна теорія Г. Марковіца. Сучасні концепції прогнозування цінової динаміки активів: концепція поведінкових фінансів; концепція ринкового ціноутворення, що відображається у кількісних моделях; концепція «переосмислення проблеми»; новітні концепції. Типи інвестиційних стратегій. Кількісні (оцінка взаємозв'язків між факторами) та якісні (формалізація майбутніх значень цін) моделі прогнозування цін фінансових активів. Теорія рівноваги (модель формування цін на фінансовому ринку (CAPM) та арбітражна теорія ціноутворення (APT)) як методи оцінки ціни активів. Цінова модель ринку капіталу (Capital Asset Pricing Model – CAPM) як аналітичний метод визначення дохідності портфеля в цілому і дохідності окремого фінансового інструмента на основі концепції «ризик-дохідність». Методичні засади вивчення та моделювання основних параметрів моделі в умовах інтегрованих фінансових ринків. Проблематика невідповідності фінансової теорії фінансовій практиці. Обмеження щодо застосування CAPM на локальних ринках, що розвиваються (недостатність та/або недостовірність інформації, наявність специфічних ризиків). Розробка нових теоретичних ідей і концепцій відповідно до потреб практики. Напрями модифікації моделі CAPM з урахуванням диверсифікації портфеля інвестора, сегментованості або інтегрованості ринків капіталів. Місце строкового ринку в управлінні активами. Еволюція ринку похідних фінансових інструментів. Формування позабіржового та біржового ринків. Сучасний стан та тенденції розвитку міжнародного ринку деривативів. Глобальні диспропорції у розвитку спотового та строкового сегментів фінансового ринку. Створення глобальної мережі ф'ючерсних бірж. Становлення та розвиток ринку деривативів в Україні. Проблеми розвитку ринку похідних		
--	--	---	--	--

		фінансових інструментів в Україні. Функції строкового ринку Прогнозування цінової динаміки фінансових ринків на основі аналізу трендів строкового ринку. Роль строкового ринку в досягненні макроекономічної стабілізації. Стабілізуюча роль похідних фінансових інструментів на валютному ринку. Регулювання строкового ринку в умовах глобальної нестабільності. Формування «мільних бульбашок» на ринку деривативів. Використання механізмів дії похідних інструментів у процесі державного регулювання економіки. Створення Ради з фінансової стабільності (FSB). Зміни до законодавства щодо регулювання позабіржового ринку деривативів в окремих країнах та регіонах світу		
<i>Модульний контроль</i>			Пройходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	15
Тема 7. Концептуальні засади, стратегії та інструменти хеджування ризиків	2/2	Хеджування як метод управління ціновими ризиками з метою їх мінімізації. Традиційні та інноваційні інструменти хеджування ризиків. Операції хеджування на строкових фінансових ринках. Сутність дії механізмів хеджування фінансових ризиків. Ідеальне хеджування. Співвідношення спотових та строкових цін на активи та виникнення базисного ризику. Хеджування, страхування та спекуляція. Взаємозв'язок ринку спот та строкового сегменту фінансового ринку. Особливості хеджування процентного та валютного ризиків. Загальна характеристика та класифікація похідних фінансових інструментів (деривативів). Базові та гібридні деривативи. Процентні, валютні та фондові деривативи. Форвардні контракти: сутність, механізм дії, ризики, переваги та недоліки. Гібридні форвардні контракти: форвардні контракти з використанням валютних контокорентів; форвардні контракти з опціонами анулювання; непрямі форвардні валютні контракти; форвардні опціони з відкритим терміном виконання. Особливості функціонування форвардного ринку.	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу наукових підходів щодо стратегії хеджування ризиків. Повідомлення та реферати.	5

		Сутність та особливості фінансових ф'ючерсних угод. Індексі, валютні, процентні ф'ючерси. Ф'ючерси за одноденною процентною ставкою. Погодні ф'ючерси. Організація торгівлі ф'ючерсами та функціонування ф'ючерсних бірж. Види, категорії та характеристика опціонів. Переваги та недоліки опціонів як інструментів хеджування ризиків. Валютні опціони. Процентні опціони - угоди <i>cap, floor, collar</i>. Методи ціноутворення за опціонними угодами. Модель Блека-Шоулза ціноутворення опціонів. Організація опціонної торгівлі. Біржові та позабіржові опціони. Хеджування фінансових ризиків на основі своп-контрактів. Сутність та особливості операцій з укладання своп-контрактів, їх переваги та недоліки. Функціонування позабіржового ринку свопів. Базисні та прості своп-контракти. Процентні, валютні та комбіновані своп-контракти. Методи проведення розрахунків за своп-контрактами. Кредитні деривативи та особливості їх обігу. Кредитні дефолтні свопи, кредитні спредові свопи, свопи повного повернення, кредитні дефолтні боргові зобов'язання. Особливості відображення різних видів кредитних деривативів у звітності. Класична та сучасна концепції хеджування. Еволюція підходів до хеджування фінансових ризиків. Формування фундаментальних принципів класичної концепції хеджування. Теорія строкового ринку Дж. М. Кейнса. Розвиток теорії строкового ринку у працях Дж. Хікса, Н. Калдора, Г. Блау. Сучасна концепція хеджування та теорія портфеля. Застосування принципів теорії портфеля Г. Марковіца до хеджування. Розвиток портфельної теорії хеджування в працях Л.Телсера, Л. Джонсона, Дж. Стейна, Ф. Блека, М. Шоулза, Л. Едерінгтона, Р. Колба та інших. Сутність портфельного підходу до хеджування. Етапи та аналітичне забезпечення процесу хеджування ризиків. Обґрунтування вибору стратегій хеджування. Стратегії хеджування цінової чутливості. Теорія модифікованих очікувань Ф. Моділ'яні та Р. Сатч у формуванні оптимальних		
--	--	--	--	--

		стратегій управління процентним ризиком. Коефіцієнти хеджування та методи їх визначення. Методика Джонсона—Стейна. Перехресне хеджування. Складове хеджування. Вартість хеджування. Ефективність управління портфелем хеджера. Розвиток теоретичних підходів та концепцій хеджування в контексті сучасних тенденцій глобального економічного розвитку.		
Тема 8. Організація аналітичної роботи в системі ризик-орієнтованого управління фінансово-банківськими установами	1/1	Ризик-орієнтоване управління (РОУ) фінансового-банківськими установами. Еволюція концепції ризик-орієнтованого управління. Процес та основні етапи ризик-орієнтованого управління фінансовими установами. Модель РОУ фінансового-банківськими установами. Система ризик-орієнтованого управління фінансового-банківськими установами, принципи побудови та складові. Об'єкти та суб'єкти системи ризик-орієнтованого управління. Формування організаційно-ієрархічної структури системи ризик-менеджменту для досягнення поточних і стратегічних цілей. Підсистема фінансової аналітики в системі ризик-орієнтованого управління фінансового- банківськими установами. Організаційні засади побудови підсистеми аналітичного забезпечення ризик-менеджменту банку. Аналітичне забезпечення роботи ради і правління фінансового-банківських установ. Організація аналітичного забезпечення роботи кредитного, тарифного комітетів, комітету з управління активами та пасивами в системі ризик-орієнтованого управління. Організація аналітичної	Опрацювання лекційного матеріалу, здійснення аналізу наукових підходів щодо організації аналітичної роботи в банківських установах. Розв'язок задач,повідомлення та реферати.	5

		роботи структурних підрозділів фінансово-банківських установ в процесі управління ризиками. Три рівні захисту від ризиків та їх аналітичне забезпечення. Інформаційна база аналітичних досліджень. IT-технології у формуванні аналітичної бази ризик-орієнтованого управління фінансово-банківськими установами. Ієрархія внутрішніх документів та організація їх аналітичного аудиту. Аналітичне забезпечення розробки декларації схильності до ризику; політик управління окремими видами ризиків; процедур, порядку та методик для реалізації політик. Аналітичний інструментарій діагностики та оцінювання основних видів ризиків. Методики та моделі аналізу впливу різних факторів ризиків на фінансовий стан і капітал фінансово-банківських установ. Аналітична інтерпретація результатів моделювання. Організація аналітичної роботи з розробки програми стрес-тестування. Методика проведення стрес-тестування. Аналітичне обґрунтування вибору методики, моделей та переліку припущень для стрес-тестування. Рекомендований перелік методів стрес-тестування: аналіз чутливості; сценарний аналіз; реверсивне стрес-тестування. Аналіз ефективності стрес-моделей за допомогою бек-тестування, валідація моделі. Аналітична інтерпретація результатів стрес-тестування: оцінка впливу реалізації стрес-сценаріїв на дотримання встановлених значень; порівняння отриманих результатів з встановленим рівнем ризик-апетиту; визначення ступеня залежності величини ризиків від окремих факторів ризику, які пом'якшують або посилюють їх дію.		
<i>Модульний контроль</i>			Пройходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	15
Всього за 1 семестр	12/10			70
ЗАЛІК				30
Всього за курс	120			100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (заліку) здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни